

**MEDIA
OWNERSHIP
MONITOR
ALBANIA**

2018

Vlerësimi i Kuadrit Ligjor

MONITORIMI I PRONËSISË SË MEDIAS, SHQIPËRI

DORIAN MATLIJA

Pjesa I: Përshkrimi i legjislacionit mbi përqendrimin e pronësisë së medias si dhe zbatimi, monitorimi dhe transparenca e tij.

I.1. Kuadri ligjor

- *Cilat ligje supozohet se parandalojnë përqendrimin dhe monopolet në media? Në çfarë hierarkie ligjore (p.sh. kushteture, kod civil, ligj special apo dekret; kombëtar/rajonale) trajtohet përqendrimi i medias?*

Kushtetuta e Shqipërisë nuk përmban asnjë rregullim lidhur me përqendrimin e pronësisë në media. Në të njëjtën mënyrë, Kodi Civil nuk përmban rregullime për këtë aspekt. Ligji kryesor që përmban rregulla parandaluese për përqendrimin e mediave dhe monopolizimin është Ligji nr 97/2013, "Për median audiovizive", i ndryshuar. Ky ligj përmban rregulla që kufizojnë përqindjen e pjesëmarrjes së një aksioneri, ose familjarëve të tij deri në shkallë të dytë, në një shoqëri të dytë ose të tretë. Ky ligj parashikon kufizime edhe lidhur me volumin e reklamave që mund të transmetojë një kompani mediatike. Një ligj tjetër që përmban rregulla për kufizimin e monopoleve është edhe Ligji nr. 9121/2003 "Përmbrojtjen e konkurrencës". Ky ligj përmban rregulla të përgjithshme për të gjithë llojet e bizneseve dhe trajton tema të kontrollit vertical, duke përkufizuar mirë edhe rastet e kontrollit të tërthortë.

- *Cilat lloje mediaje përfshihen apo përjashtohen në rregullim? A ka ndonjë rregullim për median dixhitale?*

Mediat e përfshira në këtë rregullim janë ato audiovizuale që shfrytëzojnë frekuencat tokësore (analoge dhe numerike), nëpërmjet ligjit "Për median audiovizive". Nuk ka rregullim për shtypin e shkruar, portalet on line, mediat audio dhe audiovizive kabllore, satelitore.

- *Nëse jo - ose jo mjaftueshëm - legjislacioni nuk ekziston: a ka një legjislacion në përgatitje? Cila është status quo e procesit politik?*

Nuk ka ndonjë zhvillim aktual në kuadrin ligjor ekzistues dhe as në procesin politik, për sa i takon rregullimeve të mëtejshme të pronësisë së medias dhe parandalimit të monopolizimit dhe përqendrimin të pronësisë së medias.

- *Ju lutem përshkruani se si ligji përkufizon përqendrimin e medias (p.sh. pronësia ndërsektoriale; pjesa e audiencës, qarkullimi, xhiroja/të ardhurat, kapitali aksionet apo të drejtat e votës). A janë anëtarët e familjes të përfshira në rregullat e konfliktit të interesit? Si konsiderohet lidhja e tyre në përkufizimin e pronësisë?*

Ligji për mediat nuk parashikon përkufizime për sa i takon monopolizimit dhe përqendrimin të medias në mënyrë të veçantë. Të vetmet koncepte që ligji prezanton janë kufizimi për pjesëmarrje të aksioneve/të drejtës së votës në një shoqëri të dytë dhe kufizimi për të mos përfituar mbi një vlerë të caktuar në tregun e reklamave, për mediat audio dhe audiovizive.

Për median audiovizive, përcaktohen kufizime të lidhura me përqindjen e kapitalit të përgjithshëm (20%) në një shoqëri të dytë që zotëron licencë kombëtare, ndërsa për transmetimet analoge audio, kapitali i lejuar është deri në 10% për pjesëmarrjen në një shoqëri të tretë kombëtare.

Parashikime ligjore në vazhdim kufizojnë përqindjen e aksioneve për licencën e dytë e të tretë njësoj edhe në transmetimet lokale/rajonale.

Ligji parashikon edhe kufizimin tjetër me karakter tregtar, që ka të bëjë me moslejimin e zotërimit të më shumë se 30% të tregut të reklamave nga një shoqëri me licencë kombëtare të transmetimit audio ose audioviziv.

Ligji rregullon konfliktin e interesave për shkak të lidhjeve familjare ku në pozitën e aksionerit konsiderohen edhe të lidhurit me të për shkak lidhjesh familjare deri në shkallë të dytë.

➤ *A merr parasysh legjislacioni **integrimin vertikal** (d.m.th. kontrollin nga një person i vetëm, kompani apo grup i disa elementëve kyç të zinxhirit të vlerës, p.sh., prodhimit, agregimit, shpërndarjen dhe industrinë e lidhura të tilla si reklamat apo telekomunikacioni)? Si?*

Legjislacioni i posaçëm për median e shkruar dhe audiovizive nuk ka parashikime ligjore për sa i takon kontrollit vertikal të medias.

Ligji për konkurrencën është ligji që parashikon kufizime vetëm në përqendrimin e ndërmarrjeve, kur ato kanë të njëjtën fushë veprimtarie, por jo kufizime të kësaj natyre, që shtrihen në veprimtarinë ekonomike në përgjithësi, përfshirë aktivitetin e medias. (shih neni 10 i ligjit nr 9121/2003, i ndryshuar). Sipas këtij ligji ndalohet përqendrimi i ndërmarrjeve kur shkaktohet një ndryshim i qëndrueshëm i kontrollit, si rrjedhojë e:

a) bashkimit të dy ose më shumë ndërmarrjeve ose pjesë ndërmarrjesh të pavarura nga njëra-tjetra;

b) përfitimit të kontrollit të drejtpërdrejtë ose të tërthortë, nga një ose më shumë persona fizikë, të cilët njëkohësisht kanë kontrollin e të paktën një ndërmarrjeje tjetër ose nga një ose më shumë ndërmarrje, mbi një ose më shumë ndërmarrje, ose të një pjese të këtyre të fundit, përmes blerjes së aksioneve, kuotave apo asetëve, kontratës ose çdo mjeti tjetër të ligjshëm;

c) kontrollit të drejtpërdrejtë ose të tërthortë mbi një ose më shumë ndërmarrje ose të një pjese të këtyre të fundit.

Legjislacioni nuk parashikon kufizime lidhur me kontrollin vertikal kur veprimtaria e ndërmarrjeve është e ndryshme si pjesë të veçanta të zinxhirit të prodhimit audio vizual.

➤ *A ka pasur **ndryshime në legjislacion mbi problemet e përqendrimit të medias përgjatë pesë viteve të fundit? A ka pasur ndonjë **hyrje madhore të re në treg apo bashkime & blerje (M&S)***** Si janë trajtuar këto raste? A ka pasur konflikte të rëndësishme?

Një nga ndryshimet më thelbësore, ndodhur në vitin 2013, është shfuqizimi i ligjit nr. 8410 datë 30.09.1998 „Për radion dhe televizionin publik e privat në Republikën e Shqipërisë“ dhe miratimi i Ligjit 97/2013 “Për median audiovizive në Republikën e Shqipërisë“. Ky ligj solli disa risi në lidhje me transmetimet numerike dhe në përkufizimin e mjaft aspekteve që me ligjin e mëparshëm nuk gjenin rregullim. Një nga aspektet që u zgjerua më shumë ishte edhe ai i kufizimit të pjesëmarrjes së aksionerëve në shoqëri të tjera mediatike.

Një zhvillim tjetër i rëndësishëm është miratimi i Strategjisë së Kalimit nga transmetimet analoge në transmetimet numerike sipas Marrëveshjes së Gjenezës GE06, me Vendimin r Këshillit të Ministrave nr.292, datë 2.5.2012

Në vitin 2015 pati një tentativë për të ndryshuar ligjin për median audiovizive përmes një amendamenti që prekte parashikimet lidhur me përqendrimin e medias (duke tentuar të shfuqizonte nenin 62 të ligjit). Amendamenti u kritikua nga përfaqësues të Bashkimit Evropian, Këshillit të Evropës dhe nga OSBE dhe nuk u miratua. Më konkretisht, kreu i Delegacionit të BE në Tiranë, Romana Vlahutin, në një letër drejtuar kreut të Kuvendit, u shpreh:

“Amendamenti do të krijojë impakt negativ në konkurrencën midis mediave audiovizive, duke krijuar rrezikun e monopolizimit dhe përqendrimit të grupeve mediatike dhe për rrjedhojë do të ketë një impakt negativ në lirinë e medias në Shqipëri”

Përfaqësuesja për lirinë dhe mediat pranë OSBE, Dunja Mijatovic, u shpreh në një letër drejtuar Kryetarit të Kuvendit se:

“Heqja e nenit 62 do të kishte një ndikim shumë negativ për lirinë e medias në Shqipëri. Pas analizës nga afër të amendamentit të propozuar, për të shfuqizuar nenin 62 të ligjit nr. 97/2013, përfundimi është se kjo në periudhë afatgjatë mund të ketë një impakt shumë negativ për pluralizmin e medias dhe për pasojë për lirinë e medias në Shqipëri. Çka do të thotë se për një panoramë vitale mediash ku ekziston pluralizëm i pikëpamjeve dhe opinioneve, është thelbësore të garantohet se asnjë person apo kompani nuk është në gjendje të dominojë apo kontrollojë panoramën mediatike. Kjo është arsyeja se pse vendet kanë krijuar legjislacion që vendos kufij dhe siguron vlerësimin e impaktit të mundshëm ndaj lirisë së medias e pluralizmit përpara se të ndodhë një blerje e madhe ose bashkim i disa mediave. Kështu duhet të ndodhë edhe në Shqipëri.”

Zyra e Këshillit të Evropës në Tiranë u shpreh se:

“Ne u njoftuam për amendamentin e propozuar nga anëtari i parlamentit Zoti Taulant Balla për të shfuqizuar nenin 62 të ligjit për mediat audiovizive në Republikën e Shqipërisë dhe jemi të mendimit se këto ndryshime duhet të shqyrtohen me kujdes duke u bazuar edhe në ekspertizë të specializuar ndërkombëtare. Duke marrë parasysh se ndryshimi do të vijë përmes Komisionit të Medias, ne do të dëshironim të ofronim gatishmërinë tonë dhe me kërkesë të Kryetarit të Kuvendit të Shqipërisë, ne jemi në gjendje t’ju ofrojmë ekspertizë përmes praktikave më të mira dhe standardeve evropiane duke u përshtatur me kontekstin shqiptar. Sic edhe ju jeni në dijeni, përqendrimi i medias dhe pluralizmi i saj janë dy koncepte të cilat ky amendament ka për qëllim t’i trajtojë, dhe në qoftë se fshihen në tërësi, mund të përbëjnë problem.”

Me Vendimin nr. 56 datë 27.07.2016, të Gjykatës Kushtetuese është shfuqizuar pika 3 e nenit 62 ku kufizohej mundësia që një person fizik ose juridik, vendas ose i huaj të kishte më shumë se 40% të kapitalit të përgjithshëm të shoqërisë aksionare, që zotëron një licencë kombëtare për transmetimet audio ose një licencë kombëtare të transmetimit audioviziv.

Sipas Gjykatës Kushtetuese, tërësia e nenit 62 të ligjit, edhe pa kufizimin e paragrafit 3, plotëson interesat kushtetues të ligjvënësit për evitimin e monopoleve dhe përqendrimeve në tregun e medias.

“45. Duke përzgjedhur mjetin më të ashpër, atë të kufizimit me ligj, ligjvënësi tregon, ashtu si dhe në disa çështje të tjera, ku kësaj gjykate i është dashur të shfuqizojë norma ligjore, për shkak të mosrespektimit të parimit të proporcionalitetit, se përzgjedhja e mjetit kufizues nuk vjen si pasojë e një analize të mbështetur mbi të dhëna, statistika, studime të natyrës faktike, ekonomike, politike, sociologjike dhe juridike, në varësi të

situatës, si dhe argumente të ekzekutivit/ ligjvënësit se pse zgjedhi mjetin përkatës krahasuar me një tjetër dhe se sa alternativa zgjedhjeje kishte dhe çfarë efekti pozitiv sollti mjeti i zbatuar në praktikë efektivisht, testi post factum (shih vendimin nr.9, datë 26.02.2016, nr.33, datë 8.06.2016 të Gjykatës Kushtetuese).”

Gjykata Kushtetuese ka bërë edhe një krahasim me vendet e rajonit si Mali i Zi, Maqedonia e Kosova, të cilat kanë ngjashmëri në zhvillimin ekonomik, politik e strukturor, dhe që nuk kanë një kufizim të tillë si ligji shqiptar për median. Gjithashtu edhe vende të BE-së, si Kroacia, Rumania dhe Italia nuk kanë kufizim të tillë si kufizimi i parashikuar në paragrafin 3 të nenit 62 të ligjit për median, ndërsa Franca, Austria dhe Polonia kanë kufizime deri në 49% të aksioneve, por për persona fizikë ose juridikë të huaj, aksionarë të shoqërive mbajtëse të licencave kombëtare .

Gjykata Kushtetuese konkludoi duke u shprehur:

“55. Si konkluzion, Gjykata çmon se mjeti i përzgjedhur nga ligjvënësi për kufizimin e aksioneve të pronësisë së shoqërive që veprojnë në fushën e medias, nuk ka një lidhje të arsyeshme dhe proporcionale me qëllimin e ligjshëm të ligjvënësit për shumëllojshmëri informacioni. Për rrjedhojë, Gjykata vlerëson se ndërhyrja e ligjvënësit nuk është në përputhje me parimin e proporcionalitetit, prandaj paragrafi 3 i nenit 62 të ligjit për median duhet shfuqizuar. “

E vetmja hyrje e madhe në treg ka qenë media audiovizive “Agon Chanel”, në 5 prill 2013, në pronësi të Francesco Becchettit. Ky televizion investoi një kapital të madh për të konkuruar në treg dhe në vitin 2015 konkuroi për të marrë licencë numerike kombëtare. Ky televizion ndërpreu transmetimet më 10 qershor 2015, pasi u sekuestrua si pasojë e një procesi penal të nisur ndaj pronarit të televizionit.

➤ *A është përqendrimi i medias aktualisht në axhendën e ligjvënësve apo politikëbërësve? Cilat janë pikat e errëta në legjislacionin mbi përqendrimin?*

Përqendrimi i medias nuk është aktualisht në axhendën e ligjvënësit.

I vetmi moment kur rezulton që ky aspekt të jetë vënë në vëmendjen e politikëbërësve shënohet në rezolutën Kuvendit më datë 13.04.2017, për vlerësimin e veprimtarisë së AMA për vitin 2016. Në këtë rezolutë Kuvendi i Shqipërisë ka kërkuar nga AMA rritjen e zbatueshmërisë së ligjit, për të kontrolluar dhe trajtuar çështje të pronësisë së kontraktorëve të transmetimit si dhe përdorimin e reklamave, pa u shoqëruar me gjetje problematike konkrete.

Gjithashtu çështje të kontrollit vertikal, të cilat rregullohen nga ligji për mbrojtjen e konkurrencës, duhet të jenë pjesë e legjislacionit të posaçëm për median, të paktën atë audiovizive, si mediat më me impakt. Për zbatimin e këtij ligji është ngritur dhe funksionon Autoriteti i Medias Audiovizive, të cilit mund t’i ngarkohet posaçërisht kontrolli mbi këtë fushë. Në këtë mënyrë do të shmangen edhe konflikti i interesit që në potencial krijohen me Autoritetin e Konkurrencës, organ ky që funksionon për zbatimin e ligjit Për mbrojtjen e konkurrencës. Për ta ilustruar, ky i fundit, në një vendimmarrje të tij, argumenton se nuk është ky organi kompetent për një ankesë lidhur me një media audiovizive, pasi fushën e medias e mbulon vetëm AMA, e

kriuar posaçërisht për të garantuar mirëfunksionimin e medias në vend. (shih Vendimin nr. 471, dt. 25.07.2017)¹

Legjislacioni nuk përmban mekanizma të qartëpër të parandaluar kontrollin vertikal, edhe mbi subjekte me veprimtari të ndryshme që marrin pjesë në zinxhirin e prodhimit dhe transmetimit audioviziv, njësoj si për kontrollin horizontal.

Ligji nuk parashikon qartë kufizimin për zotërimin e 30% të reklamave, pasi nuk është e qartë nëse bëhet fjalë për vlerën e reklamave apo për kohën e transmetimit. Gjithashtu nuk bëhet e qartë se si matet volumi i teleshitjeve, duke bërë të pamundur qëllimin primar që ka qenë kufizimi i zotërimit të tregut.

Ligji për mediat audiovizive, si lex specialis, nuk parashikon rregulla të mjaftueshme për parandaluar përqendrimin e pronësisë në media në mënyrë të tërthortë.

Legjislacioni nuk ka përkufizime të koncepteve të tjerë që lidhen me përqendrimin e medias të tilla si shikueshmëria; xhiro; niveli i përgjithshëm i të ardhurave nga burime të tjera përveç reklamave si sponsorizime, projekte, grante, etj. Të ardhurat nga sponsorizimet nuk përfshihen te kriteret ndaluese njësoj si kufizimet e parashikuara në rastin e reklamave. Kjo pas sjell mundësinë e deklarimit të reklamave si sponsorizime duke e vështirësuar monitorimin e tregut të reklamave. Gjithashtu nuk ekziston asnjë kufizim për mospjesëmarrjen e të njëjtit person fizik ose juridik në pronësinë e mediave të tjera që nuk janë audiovizive.

➤ *A ka legjislacion specifik mbi investimin/pronësinë e huaj brenda biznesit të medias?*

Legjislacioni shqiptar nuk diskriminon personat e huaj, dhe i trajton ata në mënyrë të barabartë me ata shqiptarë. I vetmi kufizim është i natyrës tregtare, ku investitorit të huaj i kërkohet të regjistrojë një shoqëri aksionere si subjekt si të drejtës së Republikës së Shqipërisë.

I.2. Zbatimi - kontrolli dhe monitorimi i përqendrimit të medias

➤ *A ka një sistem institucional për të trajtuar përqendrimin e medias? Cilat sektore - p.sh. shtypi, transmetimi apo media e re - janë përfshirë? Cilat janë organet përgjegjëse që qeverisin përqendrimin e medias? Cilat janë detyrat, punët dhe përgjegjësitë e autoritetit/eve të përkufizuara në detaje në ligj (p.sh. dhënie licencas, monitorim të zbatimit, sanksionim e të tjera)?*

Ligji nr. 97/2013, në nenin 62 parashikon disa mekanizma për të shmangur përqendrimin e medias. Këtij kufizimi i nënshtrohen vetëm mediat audiovizive. Shtypi dhe mediat online nuk i nënshtrohen ndonjë kufizimi. Në fushën e transmetimeve audiovizive, organi përgjegjës është Autoriteti i Mediave Audiovizive që mbikqyr zbatimin e mekanizmave që garantojnë përqendrimin e medias. Disa prej funksioneve kryesore të AMA-s janë: lëshimi dhe heqja e licencave dhe/ose autorizimeve; garantimi i konkurrencës së ndershme; bashkëpunimi me institucione të tjera për përmbushjen e objektivave ligjorë, si Autoriteti i Konkurrencës, Komisioni për Mbrojtjen e Konsumatorit; monitorimi i programeve të transmetuara nga Ofruesit e Shërbimit Mediatik Audioviziv. AMA kontrollon zbatimin e ligjit për mediat nga subjektet që ushtrojnë veprimtari në fushën audiovizive dhe në rast shkeljesh, merr masa administrative dhe vendos sanksione.

¹http://www.caa.gov.al/uploads/decisions/Vendim_471_25072017_i_KK_1.pdf

- *Nëse ka më shumë se një autoritet përgjegjës (p.sh. autoritet të medias, autoritet konkurrence, etj): Si bëhet diferencimi i kompetencave të autoriteteve të ndryshme? A funksionon ligji apo a ka mbivendosje apo hapësira të papërcaktuara?*

Në Shqipëri është vetëm një autoritet që kryen funksionet në lidhje me median audiovizive që është AMA. Ndërsa, në fushën e konkurrencës vepron Autoriteti i Konkurrencës në bazë të ligjit nr. 9121, datë 28.07.2003 “Për mbrojtjen e konkurrencës”. Ky ligj garanton kënaqshëm shmangien e përqendrimit të ndërmarrjeve dhe abuzimin me pozitën dominuese në treg, por nuk trajton specifikën e audiencës, e cila nuk është koncept i mirëfilltë tregtar. Shikuesit/dëgjuesit janë klientë indirektë të blerjes së produkteve të reklamuar nga klientët e drejtpërdrejtë. Teorikisht një media mund të ketë një shikueshmëri të madhe pavarësisht se mund të zotërojë një pjesë më të vogël të tregut të reklamave. Dominimi i audiencës është një faktor që nuk lidhet me konkurrencën në kuptimin e ngushtë, por që ndikon në dhënien formë të peizazhit politik dhe opinioneve.

- *A ka garanci ligjore mbi pavarësinë eksplicite dhe kushtetuese të autoriteteve (media, konkurrencë, telekomunikacion...) nga ndërhyrjet politike apo/ose komerciale?*

Autoriteti i Mediave Audiovizive është organ i pavarur sipas ligjit nr. 97/2013. Ligji parashikon një mekanizëm kompleks i cili garanton pavarësinë e anëtarëve të këtij organi si nga ndërhyrjet politike edhe ato të natyrës tregtare. Organe të tjerë, si Autoriteti i Konkurrencës ose Autoriteti i Komunikimeve Elektronike dhe Postare, janë organe të pavarura, që emërohen nga Kuvendi, por nuk garantohet shmangia e ndërhyrjeve politike pasi skema e emërimit parashikon votimin me shumicë të thjeshtë, e cila zotërohet gjithmonë nga shumica në pushtet.

- *Si janë procedurat e emërimit për autoritetet (p.sh. transparente, demokratike dhe objektive dhe të dizenuara për të minimizuar rrezikun nga ndërhyrjet politike apo komerciale, për shembull duke përfshirë rregullat e papërpunshmërisë apo zgjedhshmërisë)? A respektohen ato në praktikë?*

Rregullat dhe procedurat e emërimit të anëtarëve të autoriteteve janë transparente, demokratike dhe objektive. Rregullat janë përfshirë në legjislacion me përkujdesjen e OSBE.

Në praktikë, emërimi i anëtarëve të AMA nuk është respektuar. Ligji nr. 97/2013 ka përcaktuar një mënyrë të re të përzgjedhjes së anëtarëve të AMA dhe anëtarëve të Këshillit Drejtues të RTSH (transmetuesi publik). Sipas procedurës së re, përzgjedhja e kandidatave bëhet duke u zgjedhur ato kandidatë që kontestohen më pak nga të dyja palët, se sa duke që pëlqehen më shumë nga shumica dhe nga opozita. Kandidaturat më të preferuara të shumicës mund të skualifikohen nga opozita, dhe kështu shumicës do i duhet të fokusohet tek 10 kandidatura të tjera më pak të preferuara. Por edhe këto mund të skualifikohen nga opozita, duke e detyruar shumicën të preferojë mes kandidatave më pak të preferuara, por njëkohësisht edhe më pak të kontestuara nga pala tjetër.

Në rastin në fjalë kjo procedurë nuk u respektua nga Kuvendi, i cili në të kundërt përzgjedhi kandidatët më të preferuar të secilës palë.

Përveç ndikimit politik, u konstatua edhe ndikim ekonomik, pasi një drejtues i lartë i një prej platformave digitale më të rëndësishme në vend u emërua Kryetar i AMA.

- *A është **buxheti i përshtatshëm dhe i përshtatshëm** që autoriteti të ruajë pavarësinë dhe/ose të mbrojë atë nga presionet shtrënguese buxhetore për të kryer funksionet e veta?*

Sipas ligjit AMA ka disa burime financimi dhe pjesërisht varet nga buxheti i shtetit. Kryesisht të ardhurat janë nga tarifat që operatorët paguajnë dhe kjo mënyrë financimi garanton fillësinë e një pavarësie. Megjithatë, nuk mund të vlerësohet se sa janë nevojat reale dhe nëse buxheti aktual është adekuat ose jo.

- *Çfarë **fuqish sanksionuese kanë autoritetet për të plotësuar rolin e tyre (p.sh. fuqi për të refuzuar kërkesat dhe për të disinvestuar në operacionet ekzistuese të medias kur pluralizmi kërcënohet apo kur ka përqendrim në nivel të papranueshëm pronësie? A ka **mekanizma efikasë apelimi**?***

Në rastet e shkeljes së dispozitave të ligji, AMA vendos: a) gjobë; b) pezullim të përkohshëm të licencës dhe/ose autorizimit; c) reduktim të kohës së licencës dhe/ose autorizimit; ç) heqje të licencës dhe/ose autorizimit. Ligji nuk parashikon mekanizma për të shmangur situata që rrezikojnë pluralizmin ose përqendrimin e pronësisë në nivele të papranueshme.

Ligji parashikon mekanizma ankimi administrativ dhe gjyqësor në përgjithësi dhe për gjobat në veçanti. Mjetet e ankimit janë efektive në kuptimin e aksesit në organet quasi gjyqësore (AMA) dhe gjyqësore.

- *Ju lutem përshkruani **metodën dhe kriteret për vlerësimin e nivelit të përqendrimit të medias**. (p.sh. limite bazuar të kriteret objektive, të tilla si pjesa e audiencës, qarkullimi, xhiro/të ardhurat, shpërndarja e kapitalit aksioner apo të drejtave të votës; duke marrë parasysh njëkohësisht **integrimin horizontal** (bashkimet bredna të njëjtës degë të aktivitetit) dhe **integrimin vertikal** (kontrollin nga një person i vetëm, kompani apo grup të elementëve kyccë të proceseve të prodhimit dhe shpërndarjes, dhe aktiviteteve të lidhura të tilla si reklamat).*

Ligji nuk parashikon kriteret për vlerësimin e nivelit të përqendrimit të pronësisë mbi mediat bazuar në shikueshmërinë ose nivelin e fitimeve. Ligji parashikon kriteret për xhiron (ligji për mbrojtjen e konkurrencës); shitjen e reklamave në veçanti (ligji për mediat audiovizive). Mungojnë parashikimet për integrimin horizontal, ndërsa integrimi vertikal gjen rregullim të pjesshëm.

Mungon një parashikim për të ardhurat nga sponsorizimet dhe projektet/grantet. Këto të fundit mund të përdoren për të krijuar të ardhurat që nuk konsiderohen shitje nga reklamat.

- *A është autoriteti **llogaridhënës për publikun** për aktivitetet e tij (p.sh. është i detyruar të publikojë raporte të rregullta apo sipas rastit në lidhje me punën e tyre apo me ushtrimin e misioneve të tyre)?*

Autoritetet e parashikuara nga ligji kanë detyrimin të raportojnë aktivitetet e tyre. Raportet prezantohen periodikisht në Kuvend dhe bëhen publikë, së bashku me rezolutat e Kuvendit, ndërkohë raportet ad hoc nuk janë të detyrueshëm, por legjislacioni për të drejtën e informimit detyron publikimin e tyre në faqen e internetit të autoritetit. AMA, përveç raportit vjetor, mund të paraqesë raporte në lidhje me funksionet e veta, në bazë të kërkesës së Komisionit Parlamentar për Edukimin dhe Mjetet e Informimit Publik.

- *A mundet që qeveria në mënyrë arbitrare të përmbysë vendimet e autoritetit? Në cilat raste? A ka raste të **ndërhyrjes së paligjshme shtetërore**?*

Sipas ligjit Qeveria nuk ka të drejtë të rrëzojë/ndryshojë vendimet e autoritetit. Autoriteti është i pavarur sipas ligjit. Nga të dhënat e disponuara nuk mund të arrihet në përfundimin se ka pasur ndërhyrje ilegale ilegale nga ana e qeverisë.

- *A ka pasur **raste të bashkimeve dhe blerjeve përgjatë pesë viteve të fundit**? Sa proaktive dhe sa në mënyrë të detajuar i ka **zbatuar rregulloret autoriteti mbi pronësinë e medias**? A ka pasur raste kur **rregullatorët kanë refuzuar kërkesën për licencë, bashkime apo kanë detyruar disinvestime në operacionet ekzistuese të medias në mënyrë që të shmangin përqendrimin e tepërt të pronësisë së medias**? Cilat janë **sfidat kryesore të autoritetit për zbatimin**?*

Në pesë vitet e fundit nuk janë shënuar raste të shkrirjes së mediave. Përsa i përket blerjeve është shënuar një rast ku pronari i një media audiovizive kombëtare ka blerë aksione në një media tjetër me licensë lokale. Në praktikë janë shënuar raste kur AMA ka marrë vendime të diskutueshme duke lejuar që një grup aksionerësh që janë familjarë me njëri-tjetrin, nuk janë konsideruar si aksionerë të lidhur (deri në shkallë të dytë), duke i dhënë atyre mundësinë për të zotëruar të gjithë së bashku më shumë aksione në disa media, përtej kufirit të vendosur me ligj. Është e paqartë se si është vepruar në Qendrën Kombëtare të Biznesit lidhur me autorizimin paraprak që duhej të merrej nga AMA. Me këtë nivel (sasi dhe cilësi) vendimmarrjeje nuk është e mundur të arrihet në përfundime lidhur me sfidat që autoriteti është përballur për zbatimin e ligjit.

- *A tregon praktika vendimmarrëse e autoriteteve se ata **përdorin fuqitë e tyre në praktikë në interes të publikut**? A ka pasur raste të **abuzimit me fuqinë rregullatore**? Çfarë, kur? A konsiderohen autoritetet organe politike apo teknike?*

Përveç debateve lidhur me Beauty Contest për licensat e transmetimeve numerike, nuk identifikohen raste kur praktika e autoritetit të mund të vlerësohet nëse i ka shërbyer interesave të publikut ose jo. Dyshime janë ngritur për kontrollin e autoritetit rregullator nga tregu dhe jo nga politika, kur në krye të AMA u vendos një ish i punësuar në pozicion drejtues në një kompani mediatike, për të cilën ka marrë vendime në favor gjatë detyrës.

I.3. Transparenca e pronësisë së medias

- *Ju lutem përshkruani **praktikat e publikimit të transparencës të detyrueshme (ligjërish) ose të padetyrueshme (vullnetarisht) të kompanive të medias në lidhje me pronësinë, investimin dhe burimet e të ardhurave**?*

Nuk ka praktika të veçanta lidhur me transparencën e medias. Megjithatë, meqenëse të gjitha organeve mediatike (ashtu si çdo biznesi tjetër në vend) u duhet të regjistrohet në Qendrën Kombëtare të Regjistrimit dhe të specifikojnë emrat e aksionerëve, të dhënat për pronësinë janë në dispozicion online për shumicën e organeve të medias, përfshi median e shkruar.

Gjithashtu, Autoriteti i Medias Audiovizive ka kompetencë të inspektojë raportet financiare të subjekteve që licencen dhe vendimmarrjet lidhur me këtë proces janë të aksesueshme on line. Të dhënat e pronësisë për mediat online janë shumë më të vështira të sigurohen, meqenëse nuk iu kërkohet të regjistrohen as si biznes dhe as si organ mediatik.

Nga ana tjetër, mediave elektronike kur përmbajnë transmetime audiovizive iu duhet të regjistrohen si pranë Qendrës Kombëtare të Regjistrimit, ashtu edhe pranë rregullatorit, Autoriteti për Mediat Audiovizive. Autoriteti rregullator nuk ka një regjistër online që të përmbajë të dhënat e pronësisë për organet mediatike, por këto mund të vihen në dispozicion me kërkesa zyrtare për informacion.

➤ *Cilat organizata të medias mbulohe nga kërkesat për raportim? **Kujt** duhet t'i raportojnë ato? Sa shpesh/ në cilat raste të dhënat duhet të përditësohen?*

Si çdo biznes tjetër, të gjitha organet mediatike duhet t'ia paraqesin raportet financiare vjetore zyrës së tatimeve, por këto raporte janë konfidenciale.

Pasqyrat financiare të biznesit të medias dorëzohen edhe pranë Qendrës Kombëtare të Biznesit dhe këtu ato gjenden on line në regjistrin publik.

Edhe mediat elektronike me transmetime audiovizuale duhet t'ia paraqesin raportet financiare, rregullatorit.

Pasqyrat financiare dorëzohen cdo një vit pranë organeve tatimore dhe QKB.

Raportimet për çështje financiare dhe ekonomike mund të kërkohen edhe kryesisht nga AMA, për median audio dhe audiovizive, por për këtë nuk ka periodicitet, pasi është vetë AMA që vendos kryesisht se kur dhe kë do të kontrollojë.

Situata është ndryshe në rastin e disa mediave online, të cilat nuk operohen nga subjekte të regjistruar në Republikën e Shqipërisë. Në këtë mënyrë këto subjekte nuk detyrohen të bëjnë transparencë pranë autoriteteve vendase.

➤ *Çfarë **informacioni** kërkohet që të **publikohet**? (p.sh. organet/personat kyçë dhe funksionet e tyre në media; detajet e aksionerëve dhe përmasat e pronësisë së tyre, pronarët finalë; interesat e njerëzve/organeve në media të tjera / sektorë ekonomikë; njerëz me ndikim në programim/politikë editoriale; lidhjet politike apo të tjera të pronarëve dhe anëtarëve të familjes së tyre; të ardhurat nga reklamat publike, financimet nga burime të tjera të jashtme)*

Në rastin e paraqitjes së kërkesës për autorizim nga AMA, kërkuesi duhet të dorëzojë informacion të detajuar, si emërtimin, vendndodhjen, formën ligjore të subjektit, të dhëna zyrtare e bankare mbi kapitalin financiar, të dhëna për programet, si dhe projektin teknik të instalimit dhe shfrytëzimit të aparaturave, listën e administratorëve, parashikimet për shpenzimet dhe të ardhurat, origjinën dhe shumën e financimeve, listën emërore të anëtarëve të bordit drejtues dhe curriculum vitae të tyre, informacion mbi strukturën e pronësisë së kompanisë dhe aksionarëve të saj. Aplikanti duhet t'i përgjigjet çdo pyetjeje të autoritetit rregullator gjatë shqyrtimit të aplikimit.

Bilancet financiare vjetore janë të detyrueshme për tu raportuar nga mediat në organet tatimore dhe QKB një herë në vit.

Detaje mbi emrat e aksionerëve dhe numrit të aksioneve të tyre janë të dhëna që publikohen pranë Qendrës Kombëtare të Biznesit për mediat, kur këto të fundit janë të regjistruara si biznese.

Radio televizioni publik shqiptar raporton te AMA dhe në Kuvend lidhur me raportet finnaciare një herë në vit.

Në rastin e përqendrimit të ndërmarrjeve ekziston detyrimi për të marrë një autorizim nga Autoriteti i Konkurrencës, që rregullon këtë fushë për të gjitha bizneset në përgjithësi. Kjo kërkon një parashikim xhiroje mbi një vlerë të caktuar. Shembull është rasti i Media Vizion që kishte detyrimin për të njoftuar për përqendrimin e realizuar dhe nuk e njoftoi Autoritetin e Konkurrencës brenda afateve ligjore.

Nuk ka detyrim të medias për të raportuar mbi njerëzit që influencojnë programet dhe linjën editoriale, preferenca politike e pronarëve, burimet e tjera të financimit dhe më e rëndësishme nga të gjitha janë lidhja e personave që zotërojnë mediat me biznese të tjera në sektorë të tjerë ekonomikë.

➤ *Sa i aksesueshëm është informacioni për publikun? Në çfarë mënyre informacione bëhet i disponueshëm? A është ai i kuptueshëm për publikun e gjerë?*

Informacioni që lidhet me përqindjen e aksioneve dhe të dhëna të aksionerëve dhe bilancet vjetore gjenden online në regjistrin elektronik të Qendrës Kombëtare të Biznesit.

Informacioni lidhur me funksionet e personave që punojnë në media, si pagat e tyre, etj gjenden pranë organeve tatimore, por këto konsiderohen të dhëna konfidenciale dhe nuk janë të aksesueshme.

Të dhënat që gjenden pranë Autoritetit të Medias Audiovizive lidhur me median elektronike mund të merren nëpërmjet kërkesave për informacion, gjithsesi jo të gjitha të dhënat mund të aksesohen pasi mund të mbrohen nga sekreti tregtar dhe të dhënat personale, pranë këtij institucioni.

Informacioni për të dhënat e aksionerëve dhe masës së aksioneve janë të thjeshta për tu kuptuar, ndërsa informacioni për pasqyrta financiare janë të kuptueshme vetëm nga ekspertë të fushës.

➤ *Si monitorohet dhe rregullohet kjo? A ka sanksione për dështimin në raportim?*

Nuk ka rregullime ligjore të posaçme për fushën e medias, por legjislacioni fiscal është detyrueshëm edhe për mediat, si për të gjitha bizneset. Legjislacioni për median audiovizive parashikon detyrimin për raportim të mediave online, ndërsa është legjislacioni tatimor ai që rregullon detyrimin e medias për të dorëzuar bilancet vjetore, ku ky i fundit shoqërohet me sanksione mes gjobave në rast të mos dorëzimit të tyre në kohë. Sanksion I është në masën 10.000 lekë, ose 70 Euro.

➤ *Kushtet për transparencë: A monitorin organi përgjegjës respektimin e kushteve? A i plotëson media kërkesat ligjore?*

Detyrimet ligjore për transparencë të medias janë të pakta dhe monitorimi i tyre bëhet në përgjithësi si për çdo biznes tjetër kryesisht nga organet tatimore.

I.4. Ndikimi tjetër shtetëror mbi organizatat e medias

- *A imponon shteti **taksa të papërbalueshme mbi organizatat e medias?** A është **politika dhe praktika fiskale** e qeverisë diskriminuese apo në favor të mediave specifike private në krahasim me të tjera?*

Nuk identifikohen taksa të posaçme për mediat. Politikat taksore nuk paraqiten diskriminuese, por praktikat e autoriteteve tatimore mund të shfaqen diskriminuese në lidhje me shpeshësinë e kontrolleve dhe ashpërsinë e saknsioneve.

- *Çfarë **barrierash për hyrje** krijon sistemi rregullator dhe institucional për hyrësit e rinj në tregun e medias (p.sh. tarifa themelimi apo kufizime të tjera)?*

Për mediat audiovizive ligji parashikon pagesë për marrjen e licencës dhe/ose autorizimit. Kjo pagesë është e ndryshme nga pagesa vjetore për licencën dhe/ose autorizimin. Për mediat e tjera nuk ka kufizime të kësaj natyre.

- *A luan një rol përqendrimi i medias në procesin e **ndarjes së spektrit**?*

Menaxhimi i spektrit të frekuencave bëhet nga AMA. Caktimi i frekuencave bëhet mbi bazën e objektivitetit, transparencës, mosdiskriminimit, disponueshmërisë së frekuencave të lira dhe në përputhje me përcaktimet e Planit Kombëtar të Frekuencave, vetëm në brezat e frekuencave të përcaktuara për t'u administruar nga AMA. Përqendrimi i medias nuk luan rol në menaxhimin e spektrit të frekuencave tokësore.

- *A është **procesi vendimmarrës** mbi ndarjen e frekuencave mes transmetuesve publikë, privatë dhe komunitarë **transparent, i hapur, pjesëmarrës** dhe i mbikëqyrur nga një **autoritet i pavarur rregullator**, i cili plotëson standardet ndërkombëtare dhe është i lirë nga ndërhyrjet politike apo komerciale apo nga interesa të fshehura?*

Procesi i shpërndarjes së frekuencave është i hapur. Ndarja e frekuencave mes transmetuesit publik dhe atyre privatë është i rregulluar me Vendim të Këshillit të Ministrave. Procesi zhvillohet nga AMA, organ i pavarur. Përsa i përket ndërhyrjeve politike apo tregtare, ekzistojnë kritika dhe ankesa nga operatorë të ndryshëm.

Shembull është tenderi i hapur nga AMA për përfitimin e frekuencave, i cili u shoqërua me akuza dhe konflikte që përfshinë Digit-Alb, Super Sport dhe Top Channel me konkurrentët e tyre Media Vizion dhe Tring TV. Sipas njërit prej pronarëve të Media Vizion, procedura ishte qesharake nga fillimi në fund dhe krijoi një monopol në tregun e transmetimeve me pagesë (pay per vieë). Më 23 prill 2015 AMA shpalli një procedurë tenderi për 5 licensa që do të jepeshin operatorëve privatë. Ata që u ftuan të merrnin pjesë duhej të përmbushnin dy kriteret: të kishin një licensë kombëtare dhe të kishin eksperiencë në transmetimet numerike. Morën pjesë Top Channel, Tv Klan dhe dy platformat numerike Digit-Alb dhe Tring TV. Pjesëmarrja e operatorit Super Sport ishte një surprizë pasi nuk kishin marrë pjesë herën e parë, përpara se procedura e tenderit të anullohej nga gjykata. Ky operator zotërohej nga të njëjtët pronarë si në rastin e Digit-Alb. Kundër këtij subjekti u ankuan pronarët e Media Vizion dhe Tring TV (të njëjtët pronarë në të dy subjektet). Ata u ankuan se procedura favorizoi pronarët e Top Channel, Digit-Alb dhe Super Sport (të njëjtët në të tre subjektet). Për këtë arsye ata paraqitën një padi në gjykatë për të bllokuar procedurën dhe subjekti Tring TV u tërhoq nga gara. Ata deklaruan në shtyp se AMA mbronte monopolin dhe se ata ishin viktimat e para të kësaj situatë. Të tjerë do të kishin probleme në të ardhmen gjithashtu. Kjo ndodhi ndërkohë që AMA drejtohej nga Genti Sala, një person që në vitet 2008 dhe 2009 kishte qenë administrator i e-Solutions, në pronësi të plotë të Digit-Alb dhe për rrjedhojë shfaqte shenjat e konfliktit të interesit. Në një deklaram

të tij, ai u shpreh se në një proces të tillë nuk është sekret që të shfaqë interes kushdo, nga politikanët deri te Komisioni i Mediave (pranë Kuvendit).

- *A është reklama e shtetit e shpërndarë në media në mënyrë të ndershme, për shembull në proporcion me pjesët e audiencës? Si mund t'i përshkruani rregullat e shpërndarjes së reklamave shtetërore? A po monitorohet ajo?*

Reklammat shtetërore nuk shpërndahen në mënyrë të ndershme midis mediave. Nuk ekziston një mekanizëm që të detyrojë shpërndarjen në bazë të shikueshmërisë. Rregullat e prokurimit të reklamave shtetërore janë tepër të thjeshtuara dhe lënë shumë vend për abuzim, sidomos me lejimin e pjesëmarrjes së agjencive publicitare në garë, të cilat më pas shpërndajnë reklammat pa asnjë kriter të përcaktuar. Nuk ka një organ që monitoron këtë proces. Një tjetër problem lidhet me reklama që përfshihen indirekt në projekte të organeve të pushtetit ekzekutiv, apo pushtetit vendor, që nuk i nënështrohen asnjë rregulli prokurimi.

- *A ka një monitorim të shpërndarjes së reklamave?*

Monitorimi i shpërndarjes së reklamave kryhet nga AMA. Ligji nuk lejon që një subjekt të zotërojë më shumë se 30% të tregut të reklamave në vend. Sipas strukturës organizative të AMA-s konstatohet se ky autoritet ka ngritur një staf për të kryer këtë monitorim. Problem është fakti që sasia e reklamave matet me volumin e transmetimit (kohën) dhe jo me vlerë e reklamave në treg.

- *A ka ligje apo politika të tjera përmes të cilave qeveria ndërhyr në biznesin e medias (p.sh. bllokimi i faqeve të internetit apo censurë)? Cilat? A është liria e shtypit dhe pavarësia editoriale e garantuar në ligj dhe a është e respektuar në praktikë? (Ju lutem shpjegoni shkurtimisht)*

Aktualisht nuk ekziston ndonjë akt ligjor që i je të drejtën organeve të qeverisjes për të ndërhyrë në biznesin e medias. Liria e shtypit është e garantuar nga ligji në parim. Në praktikë ka raste ankesash nga media dhe shoqatat e gazetarëve për ndërhyrje në lirinë e shtypit. Vetëcensura është një dukuri e përfolur që ekziston në një masë të gjerë dhe mbulon ndërhyrjet e ardhura nga qeveria. Vetecensura vjen si pasojë e lidhjes së pronarëve të media me biznese që përfitojnë fonde publike.

- *A ka pasur ndryshime madhore në këto tema (reklama shtetërore, procesi i alokimit të spektrit, taksat për mediat) përgjatë pesë viteve të fundit? A ka pasur raste konfliktesh apo padi mbi këto tema?*

Nuk ka asnjë ndryshim në rregullat e prokurimit të reklamave shtetërore. Lidhur me shpërndarjen e frekuencave, zhvillim i rëndësishëm ishte Strategjia e kalimit nga transmetimet analoge në transmetimet numerike. Ky dokument është bazuar në GE 06 - Marrëveshja Rajonale e Radiokomunikacioneve për planifikimin e shërbimit të transmetimeve numerike tokësore në pjesë të Rajoneve 11 dhe 32, në bandat e Frekuencave 174-230 MHz dhe 470-862 MHz, (Gjenevë, 15 Maj – 16 Qershor 2006). Politikat fiskale kanë ndryshuar gjithashtu me qeverinë e formuar në Shtator 2013, por këto politika kanë qenë të një natyre të përgjithshme, për të gjithë llojet e bizneseve. Procese gjyqësore janë shënuar për Beauty Contest për legalizimin e transmetimeve numerike, ku subjektet Ora dhe Agon Channel, Digitalb sh.a, Top Channel, Media 6, janë ankuar në rrugë administrative dhe gjyqësore. Lidhur me procedurën e licensimit të operatorëve me frekuenca dixhitale (2013), probleme teknike të vendimmarrjes, si

dhe me kriteret e vendosura në mënyrë diskriminuese. Gjithashtu Vision Plus u ankua në gjykatë me një padi për ndalimin e procedurës së garës së licensimit të rrjeteve kombëtare numerike të nisur nga AMA (2015).

Pjesa II. Treguesit –Lista e plotë

II.1 Masat mbrojtëse rregullatore kundër përqendrimit të lartë të pronësisë dhe /ose kontrollit (horizontal) në media

TELEVIZION	Përshkrimi	Po	Jo	N A	M D	
A përmban legjislacioni i mediavepragje ose kufizime specifike , bazuar në kritere objektive (p.sh. numri i licencave, pjesëmarrja e publikut, qarkullimi, shpërndarja e kapitalit të aksioneve ose të drejtës së votës, qarkullimi / të ardhurat) për të parandaluar një nivel të lartë të përqendrimit horizontal të pronësisë dhe /ose kontroll në këtë sektor?	Kjo pyetje synon të vlerësojë ekzistencën e masave mbrojtëse rregullatore (sektoriale) kundrejt përqendrimit të lartë horizontal të pronësisë dhe / ose kontrollit në sektorin e TELEVISIONIT	0.5				Ekzistenca e masave mbrojtëse
A ekziston një autoritet administrativ ose organ gjyqësor që monitoron në mënyrë aktive pajtueshmërinë me kufijtë në sektorin audioviziv dhe / ose dëgjon ankesat? (p.sh. autoriteti i medias dhe/ose autoriteti i konkurrencës)?	Ky variabël synon të vlerësojë nëse ligji / rregullorja siguron një sistem të duhur monitorimi dhe sanksionesh për rregullimin lidhur me përqendrimin e mediave audiovizive.	1				
A garanton ligji sistem sanksionesh/zbatueshmëri, me qëllim të përdorimit të mjeteve proporcionale (sjelljeje dhe /ose strukturore) në rast të mosrespektimit të pragjeve të vendosura?	Variabli synon të vlerësojë nëse ligji siguron sistem të duhur sanksionesh për rregullimin e sektorit, siç janë: • Refuzimi i licencave shtesë; • Bllokimi i bashkimit ose blerjes; • Detyrimi për ndarjen e dritareve për programimin e palëve të treta; • Detyrimi për të hequr licencat / aktivitetet në sektorë të tjerë të medias. • Privime	1				
A përdoren në mënyrë efektive kompetencat sanksionuese / zbatuese?	Ky tregues synon të vlerësojë zbatimin efektiv të mjeteve juridike specifike sektoriale ndaj përqendrimit të lartë horizontal të pronësisë dhe/ ose kontrollit në mediat televizive.	Rreziku i ulët: autoriteti ushtron në mënyrë efektive kompetencat e tij sanksionuese në të gjitha			0.5	Implementimi Efektiv (1)

		rastet eventuale Rreziku i mesëm: kompetencat e autoritetit nuk ushtrohen gjithonë në të gjitha çështjet eventuale				
Totali		3				

SHTYPI	Përshkrimi	Po	Jo	N A	M D	
A përmban legjislacioni i mediavepragje ose kufizime specifike , bazuar në kritere objektive (p.sh. numri i licencave, pjesëmarrja e publikut, qarkullimi, shpërndarja e kapitalit të aksioneve ose të drejtës së votës, qarkullimi / të ardhurat) për të parandaluar një nivel të lartë të përqendrimit horizontal të pronësisë dhe / ose kontroll në këtë sektor?	Kjo pyetje synon të vlerësojë ekzistencën e masave mbrojtëse rregullatore (sektoriale) kundrejt përqendrimit të lartë horizontal të pronësisë dhe / ose kontrollit në sektorin e SHTYPIT	0				Ekzistenca e masave mbrojtëse
A ekziston një autoritet administrativ ose organ gjyqësor që monitoron në mënyrë aktive pajtueshmërinë me pragjet në sektorin audioviziv dhe / ose dëgjon ankesat? (p.sh. autoriteti i medias dhe/ose autoriteti i konkurrencës)?	Ky variabël synon të vlerësojë nëse ligji / rregullorja siguron një sistem të duhur monitorimi dhe sanksionesh për rregullimin lidhur me përqendrimin e mediave audiovizive.	0				
A garanton ligji sistem sanksionesh/fuqizim në zbatim, me qëllim të përdorimit të mjeteve proporcionale (sjelljeje dhe /ose strukturore) në rast të mosrespektimit të pragjeve të vendosura?	Variabli synon të vlerësojë nëse ligji siguron sistem të duhur sanksionesh për rregullimin e sektorit, siç janë: • Refuzimi i licencave shtesë; • Bllokimi i bashkimit ose blerjes; • Detyrimi për ndarjen e dritareve për programimin e palëve të treta; • Detyrimi për të hequr licencat / aktivitetet në sektorë të tjerë të medias. • Privime	0				

A përdoren në mënyrë efektive kompetencat sanksionuese / zbatuese?	Ky tregues synon të vlerësojë zbatimin efektiv të mjeteve juridike specifike sektoriale ndaj përqendrimit të lartë horizontal të pronësisë dhe/ ose kontrollit në mediat televizive.	Rreziku i ulët: autoriteti ushtron në mënyrë efektive kompetencat e tij sanksionuese në të gjitha rastet eventuale Rreziku i mesëm: kompetencat e autoritetit nuk ushtrohen gjithonë në të gjitha çështjet eventuale	X			Efektive Implementation (I)
Totali		0				

RADIO	Përshkrimi	Po	Jo	N A	M D	
A përmban legjislacioni i mediave pragje ose kufizime specifike , bazuar në kritere objektive (p.sh. numri i licencave, pjesëmarrja e publikut, qarkullimi, shpërndarja e kapitalit të aksioneve ose të drejtës së votës, qarkullimi / të ardhurat) për të parandaluar një nivel të lartë të përqendrimit horizontal të pronësisë dhe / ose kontroll në këtë sektor?	Kjo pyetje synon të vlerësojë ekzistencën e masave mbrojtëse rregullatore (sektoriale) kundrejt përqendrimit të lartë horizontal të pronësisë dhe / ose kontrollit në sektorin e Radios?	0.5				Ekzistenca e masave mbrojtëse
A ekziston një autoritet administrativ ose organ gjyqësor që monitoron në mënyrë aktive pajtueshmërinë me pragjet në sektorin audioviziv dhe / ose dëgjon ankesat? (p.sh. autoriteti i medias dhe/ose autoriteti i konkurrencës)?	Ky variabël synon të vlerësojë nëse ligji / rregullorja siguron një sistem të duhur monitorimi dhe sanksionesh për rregullimin lidhur me përqendrimin e mediave audiovizive.	1				
A garanton ligji sistem sanksionesh/fuqizim në zbatim, me qëllim të përdorimit të mjeteve proporcionale (sjelljeje dhe /ose strukturore) në	Variabli synon të vlerësojë nëse ligji siguron sistem të duhur sanksionesh për rregullimin e sektorit, siç janë: • Refuzimi i licencave shtesë;	1				

rast të mosrespektimit të pragjeve të vendosura?	• Bllokimi i bashkimit ose blerjes; • Detyrimi për ndarjen e dritareve për programimin e palëve të treta; • Detyrimi për të hequr licencat / aktivitetet në sektorë të tjerë të medias. • Privime					
A përdoren në mënyrë efektive kompetencat sanksionuese/zbatuese?	Ky tregues synon të vlerësojë zbatimin efektiv të mjeteve juridike specifike sektoriale ndaj përqendrimit të lartë horizontal të pronësisë dhe/ ose kontrollit në mediat televizive.	Rreziku i ulët: autoriteti ushtron në mënyrë efektive kompetencat e tij sanksionuese në të gjitha rastet eventuale Rreziku i mesëm: kompetencat e autoritetit nuk ushtrohen gjithonë në të gjitha çështjet eventuale		0.5	Implementimi Efektive (I)	
Totali		3				

INTERNET	Përshkrimi	Po	Jo	N A	M D	
A përmban legjislacioni i mediavepragje ose kufizime specifike , bazuar në kritere objektive (p.sh. numri i licencave, pjesëmarrja e publikut, qarkullimi, shpërndarja e kapitalit të aksioneve ose të drejtës së votës, qarkullimi / të ardhurat) për të parandaluar një nivel të lartë të përqendrimit horizontal të pronësisë dhe / ose kontroll në këtë sektor?	Kjo pyetje synon të vlerësojë ekzistencën e masave mbrojtëse rregullatore (sektoriale) kundrejt përqendrimit të lartë horizontal të pronësisë dhe / ose kontrollit në sektorin e INTERNETIT	0				Ekzistenca e masave mbrojtëse
A ekziston një autoritet administrativ ose organ gjyqësor që monitoron në mënyrë aktive pajtueshmërinë me pragjet në	Ky variabël synon të vlerësojë nëse ligji / rregullorja siguron një sistem të duhur monitorimi dhe sanksionesh për rregullimin	0				

sektorin audioviziv dhe / ose dëgjon ankesat? (p.sh. autoriteti i medias dhe/ose autoriteti i konkurrencës)?	lidhur me përqendrimin e mediave audiovizive.					
A garanton ligji sistem sanksionesh/fuqizim në zbatim, me qëllim të përdorimit të mjeteve proporcionale (sjelljeje dhe /ose strukturore) në rast të mosrespektimit të pragjeve të vendosura?	Variabli synon të vlerësojë nëse ligji siguron sistem të duhur sanksionesh për rregullimin e sektorit, siç janë: • Refuzimi i licencave shtesë; • Bllokimi i bashkimit ose blerjes; • Detyrimi për ndarjen e dritareve për programimin e palëve të treta; • Detyrimi për të hequr licencat / aktivitetet në sektorë të tjerë të medias. • Privime	0				
A përdoren në mënyrë efektive kompetencat sanksionuese / zbatuese?	Ky tregues synon të vlerësojë zbatimin efektiv të mjeteve juridike specifike sektoriale ndaj përqendrimin të lartë horizontal të pronësisë dhe/ ose kontrollit në mediat televizive.	Rreziku i ulët: autoriteti ushtron në mënyrë efektive kompetencat e tij sanksionuese në të gjitha rastet eventuale Rreziku i mesëm: kompetencat e autoritetit nuk ushtrohen gjithonë në të gjitha çështjet eventuale	X			Implementimi Efektiv
Totali		0				

BASHKIMI I MEDIAVE	Përshkrimi	Po	Jo	N A	M D	
A mund të pengohet përqendrimi horizontal në nivel të lartë të pronësisë dhe ose kontrolli në sektorin e medias nëpërmjet rregullave të kontrollit të bashkimit / konkurrencës që marrin parasysh specifikat e sektorit të medias?	Kjo pyetje ka për qëllim të vlerësojë ekzistencën e rregullave për masa mbrojtëse (ligji specifik i sektorit dhe / ose të konkurrencës) kundër një përqendrimi të lartë horizontal të pronësisë dhe / ose	0.5				Ekzistenca e

	kontrollit në sektorin e medias përmes bashkimit të veprimtarive. Për shembull, ligji duhet të parandalojë përqendrimin në bashkimin e operacioneve: -Mes dispozitave specifike për mediat që imponojnë pragje më të rrepta se sa në sektorët e tjerë; - Ndërhyrje të detyrueshme të autoritetit të medias në rastet e shkrirjes dhe blerjes (për shembull, detyrimi i autoritetit të konkurrencës për të kërkuar këshillën e autoritetit të medias); - Mundësia për të anuluar miratimin e një përqendrimi nga autoriteti i komunikimit për arsye të pluralizmit të medias (ose interesit publik në përgjithësi); - pasi - edhe pse ato nuk përmbajnë dispozita specifike për media - nuk përjashtojnë sektorin e medias nga fushëveprimi i tyre..					
A ekziston një autoritet administrativ ose organ gjyqësor që monitoron në mënyrë aktive pajtueshmërinë me rregullat për bashkimin dhe / ose dëgjimin e ankesave? (p.sh. autoriteti i medias dhe/ose autoriteti i konkurrencës)?	Ky variabël synon të vlerësojë nëse ligji / rregullorja siguron një sistem të duhur monitorimi dhe sanksionesh për rregullimin lidhur me përqendrimin e mediave audiovizive.	0.5				
A garanton ligji sanksione / fuqizim të zbatimit të tij, me qëllim përdorimin e mjeteve juridike proporcionale (sjellje dhe / ose strukturore) në rast të mosrespektimit të pragjeve?	Variabli synon të vlerësojë nëse ligji siguron sistem të duhur sanksionesh për rregullimin e sektorit, siç janë: • Refuzimi i licencave shtesë; • Bllokimi i bashkimit ose blerjes; • Detyrimi për ndarjen e dritareve për programimin e palëve të treta; • Detyrimi për të hequr licencat / aktivitetet në sektorë të tjerë të medias. • Privime	0.5				
A përdoren në mënyrë efektive kompetencat sanksionuese / zbatuese?	Ky tregues synon të vlerësojë zbatimin efektiv të mjeteve juridike specifike sektoriale ndaj përqendrimin të lartë horizontal të pronësisë dhe/ ose kontrollit në mediat televizive.	Rreziku i ulët: autoriteti ushtron në mënyrë efektive kompetencat e tij	0			Implementimi Efektiv

		sanksionuese në të gjitha rastet eventuale Rreziku i mesëm: kompetencat e autoritetit nuk ushtrohen gjithonë në të gjitha çështjet eventuale				
Totali		1.5				

II.2 Masat mbrojtëse rregullatore kundër shkallës së lartë të ndër-pronësisë

NDËR-PRONËSIA MEDIATEVE	E	Përshkrimi	Yes	No	N A	M D
A përmban legjislacioni i mediavepragje ose kufizime specifike , bazuar në kritere objektive të tilla si numri i licencave, pjesëmarrja e publikut, qarkullimi, shpërndarja e kapitalit të aksioneve ose të drejtës së votës, qarkullimi / të ardhurat, për të parandaluar një nivel të lartë të ndër-pronësisë mes mediave të ndryshme?		Kjo pyetje synon të vlerësojë ekzistencën e masave mbrojtëse rregullatore (sektoriale) kundrejt nivelit të lartë të pronësisë së kryqëzuar (ndër-pronësisë) në sektorë të ndryshëm të medias	0			
A ekziston një autoritet administrativ ose organ gjyqësor që monitoron në mënyrë aktive pajtueshmërinë me pragjet në sektorin audioviziv dhe / ose dëgjon ankesat? (p.sh. autoriteti i mediave)?		Ky variabël synon të vlerësojë nëse ligji / rregullorja siguron një sistem të duhur monitorimi dhe sanksionesh për rregullimin lidhur me përqendrimin e mediave audiovizive.	0			
A garanton ligji sistem sanksionesh/fuqizim në zbatim, me qëllim të përdorimit të mjeteve proporcionale (sjelljeje dhe /ose strukturore) në rast të mosrespektimit të pragjeve të vendosura?		Variabli synon të vlerësojë nëse ligji siguron sistem të duhur sanksionesh për rregullimin e sektorit, siç janë: • Refuzimi i licencave shtesë; • Bllokimi i bashkimit ose blerjes; • Detyrimi për ndarjen e dritareve për programimin e palëve të treta; • Detyrimi për të hequr licencat / aktivitetet në sektorë të tjerë të medias. • Privime	0			
A përdoren në mënyrë efektive kompetencat sanksionuese / zbatuese?		autoritetete përkatëse nuk përdorin ansjëherë kompetencat e tyre sanksionuese. Ky tregues ka për qëllim vlerësimin e efektivitetit të mjeteve juridike të parashikuara nga rregullorja.	Rreziku i ulët: autoriteti ushtron në mënyrë efektive kompetencat e tij sanksionuese në të gjitha rastet eventuale Rreziku i mesëm: kompetencat e autoritetit nuk ushtrohen gjithonë në të gjitha çështjet eventuale			

A mund të pengohet një shkallë e lartë e ndër-pronësisë ndërmjet mediave të ndryshme, nëpërmjet rregullave të kontrollit të bashkimit / konkurrencës që marrin parasysh specifikat e sektorit të medias?	Për shembull, ndër-pronësia mund të parandalohet me ligjin e konkurrencës: - nga ndërhyrja e detyrueshme e një autoriteti të medias në rastet e M & A (për shembull, detyrimi i autoritetit të konkurrencës për të kërkuar këshillën e autoritetit të medias); - nga mundësia për të anuluar miratimin e një përqendrimi nga autoriteti i konkurrencës për arsye të pluralizmit të medias (ose interesit publik në përgjithësi); Edhe pse ligji nuk përmban dispozita specifike për mediat - nuk përjashton sektorin e medias nga fushëveprimi i tij.	0			
A ekziston një autoritet administrativ ose organ gjyqësor që monitoron pajtueshmërinë me këto rregulla dhe / ose dëgjon ankesat? (p.sh. autoriteti i mediave dhe/ose autoriteti i konkurrencës)?	Ky variabël synon të vlerësojë nëse ligji / rregullorja siguron një sistem të duhur monitorimi dhe sanksionesh për rregullimin lidhur me nivelin e lartë të ndër-pronësisë së sektorëve të ndryshëm në media përmes rregullave të kontrollit/konkurrencës së përqendrimit.	0			
A garanton ligji sistem sanksionesh/fuqizim në zbatim, me qëllim të përdorimit të mjeteve proporcionale (sjelljeje dhe /ose strukturore) në rast të mosrespektimit të pragjeve të vendosura?	Shembuj të fuqisë/sanksionuese/zbatuese dhe mjeteve juridike: - bllokimin e bashkimit ose blerjes; - detyrimi për ndarjen e dritareve për programimin e palëve të treta; - kryerjen e obligimit për të hequr licencat / aktivitetet në sektorë të tjerë të medias; - Privime	0			
A përdoren në mënyrë efektive kompetencat sanksionuese / zbatuese?	Ky tregues ka për qëllim vlerësimin e efektivitetit të mjeteve juridike të parashikuara nga rregullorja.	Rreziku i ulët: autoriteti ushtron në mënyrë efektive kompetencat e tij sanksionuese në të gjitha rastet eventuale Rreziku i mesëm: kompetencat e	X		

		autoritetit nuk ushtrohen gjithonë në të gjitha çështjet eventuale		
Total (Mesatarja e nën-indikatorëve L-e und L-I)		0		

II.3 Masat mbrojtëse rregullative për transparencën e pronësisë dhe/ose kontrollit

Dispozita mbi transparençën	Përshkrimi	Po +	Jo -	NA	MD	
A përmbajnë ligjet kombëtare (mbi median, shoqëritë tregtare, taksat ...) dispozita mbi transparencën dhe informimin, që tëdetyrojnë publikimin nga kompanitë mediatike të strukturave të tyre të pronësisë në faqen e tyre të internetit ose në regjistra/dokumente, të aksesueshme për publikun?	Qëllimi i kësaj pyetjeje është kontrolli i masave mbrojtëse lidhur me transparencën, nëpërmjet qytetarëve, përdoruesve dhe publikut në përgjithësi.	1				Ekzistenca (E)
A përmbajnë ligjet kombëtare (mbi median, shoqëritë tregtare, taksat ...) dispozita mbi transparencën dhe informimin, që tëdetyrojnë publikimin nga kompanitë mediatike të ndryshimeve në strukturën e pronësisë të autoritetet publike (si autoriteti i medias)	Qëllimi i kësaj pyetjeje është kontrolli i masave mbrojtëse lidhur me transparencën dhe llogaridhënien nëpërmjet autoriteteve publike.	1				
A ka ndonjë detyrim sipas legjislacionit kombëtar që të bëjë publike informacionin përkatës pas çdo ndryshimi në strukturën e pronësisë?	Kjo pyetje ka për qëllim vlerësimin nëse ligji ofron rregulla për disponueshmërinë e të dhënave të sakta dhe të përditësuara mbi pronësinë e medias. Ky është një kusht për një transparencë efektive..	1				
A ka ndonjë sanksion në rast të mosrespektimit të detyrimeve të publikimit?	Kjo pyetje synon të vlerësojë nëse ligji për transparencën e pronësisë së medias mund të zbatohet përmes zbatimit të sanksioneve.	1				Implementimi efektiv (I)
A garantojnë detyrimet ligjore informimin e publikut se cili person juridik ose fizik në mënyrë efektive zotëron ose kontrollon kompaninë mediatike?	Kjo pyetje ka për qëllim vlerësimin e efektivitetit të ligjeve që kanë të bëjnë me transparencën e pronësisë së medias dhe nëse ato arrijnë të zbulojnë pronarët e vërtetë të mediave.	Rrezik i ulët: Të gjithë pronarët efektivë njihen nga publiku		1		

		Medium: disa pronarë janë ende të panjohur			
		Rrezik i lartë: Pronarët efektivë janë ende të fshehur			
Totali (Mesatarja e nën-indikatorëve L-e dhe L-I)		5			

II.4 Masat mbrojtëse rregullatore kundër kontrollit politik mbi pronësinë e mediave dhe rrjeteve të shpërndarjes

Pronësia e politikanëve	Po +	Jo -	NA	MD
A ka ndonjë ligj që përmban kufizime për pronësinë dhe kontrollin e drejtpërdrejtë dhe të tërthortë të mediave kryesore nga politikanët?	0.5			
A zbatohet rregullorja për të gjitha mediat (të shtypit, audiovizuale dhe online) pa përjashtime të rëndësishme?	1			
A ekziston një organ administrativ ose gjyqësor që monitoron në mënyrë aktive pajtueshmërinë me këto rregulla dhe/ose dëgjon ankesat?	1			
A garanton ligji organe efektive për sanksionimin/zbatimin me qëllim të vendosjes së mjeteve juridike proporcionale në rast të mospërputhjes me rregullat?	1			
Total	3.5			

II.5 Kuadri Ligjor për Rregullimin e Medias

Ju lutemi raportoni mbi autoritetet përkatëse përgjegjëse për monitorimin e përqendrimit të medias në vendin tuaj. Ky mund të jetë:

- Autoriteti i Medias
- Autoriteti i Konkurrencës
- Autoriteti i Telekomunikacionit

Nëse ka autoritete të ndryshme, ju lutem kopjoni listën e kontrollit dhe plotësoni një listë të plotë për çdo autoritet.

[Specifikoni autoritetin dhe vendosni emrin] Autoriteti i Mediave, Autoriteti i Konkurrencës	Po +	Jo -	NA	MD
A ka garanci kushtetuese apo ligjore në mënyrë eksplicite për pavarësinë e autoritetit të medias nga ndërhyrja politike apo tregtare?	1			
A janë procedurat e emërimit për autoritetin e medias transparente, demokratike dhe objektive dhe a janë ato të dizajnuara për të minimizuar rrezikun e ndërhyrjes politike apo tregtare, për shembull duke përfshirë rregullat mbi papajtueshmërinë dhe përshtatshmërinë?	1			

A janë transparente dhe objektive procedurat për ndarjen e burimeve buxhetore për autoritetin e medias, pra që nuk lënë vend për vendime arbitrare nga pushtetet qeverisëse?	1			
A janë detyrat, përgjegjësitë e autoritetit të medias të përcaktuara në detaje në ligj (p.sh. licencat e granteve, monitorimi i pajtueshmërisë, sanksionimi, të tjera)?	1			
A i atribuon ligji të drejtën e dhënies së sanksioneve, autoritetit të medias (p.sh paralajmërimi, gjoba, pezullimi ose revokimi i licencës, të tjera)?	1			
Sa i përket vendimeve të autoritetit të medias, a ekzistojnë mekanizma efektiv të ankesave?	1			
A respektohen në praktikë, procedurat e emërimit për autoritetin e medias në praktikë?	0			
A tregon praktika vendimmarrëse e autoritetit të medias, se autoriteti i përdor kompetencat e tij në praktikë në interes të publikut?	0.5			
A është i përshtatshëm dhe i qëndrueshëm buxheti i autoritetit të medias për të ruajtur pavarësinë e tij dhe /ose për ta mbrojtur atë nga presionet financiare detyruese dhe për të kryer funksionet e veta?	1			
Qeveria nuk mund të anashkalojë arbitrarisht vendimin e autoritetit të medias.	1			
A është autoriteti i medias përgjegjës para publikut për aktivitetet e tij (p.sh. kërkohet që të publikojë raporte të rregullta ose ad hoc lidhur me punën e tij apo ushtrimin e misionit të tij)?	1			
Total	9.5			

Burimet

- Kushtetuta e Shqipërisë, <http://www.qbz.gov.al/kushtetuta.htm>
- Kodi Civil, http://www.drejtesia.gov.al/files/userfiles/Legjislacioni/Kodi_Civill-2014_i_azhornuar.pdf
- Ligji Nr. 97/2013, "Për Mediat Audiovizive në Republikën e Shqipërisë ", i ndryshuar, <http://ama.gov.al/preview/wp-content/uploads/2015/03/LIGJI-Nr-97-2013-PER-MEDIAT-AUDIOVIZIVE-NE-REPUBLIKEN-E-SHQIPERISE.pdf>
- Ligji Nr. 9121/2003 "Për Mbrojtjen e Konkurrencës", http://www.caa.gov.al/uploads/laws/Ligji_Per_mbrojtjen_e_konkurrences_i_Perditesuar.pdf
- Ligji Nr. 7756/1993 "Për Shtypin", i ndryshuar, http://www.ikub.al/LIGJE_CATEGORY/709030004/Article_Per-ndryshime-ne-ligjin-nr-7756-date-11-10-1993-Per-shtypin.aspx
- Ligji Nr. 8410, datë 30.09.1998 "Për radio televizionin publik dhe privat në Republikën e Shqipërisë ", amended, http://www.ikub.al/LIGJE_CATEGORY/302200002/Article_Per-disa-ndryshime-ne-ligjin-nr-8410-date-30-09-1998-Per-radion-dhe-televizionin.aspx
- Ligji Nr. 9901, dated 14.04.2008, "Për tregtarët dhe shoqëritë tregtare", <http://oshee.al/ligji-nr-9901-dt-14-04-2008-per-tregtarët-dhe-shoqëritë-tregtare/>
- Ligji Nr. 9975, dated 28.07.2008, "Për Taksat Kombëtare në Republikën e Shqipërisë", i ndryshuar, <http://www.qbz.gov.al/Botime/Akteindividuale/Janar%202017/Fletore%20222/LIGJ%20nr.%20104,%20date%2030.11.2017.pdf>
- Ligji Nr. 92/2014 "Për Tatimin mbi Vlerën e Shtuar në Republikën e Shqipërisë", <https://www.tatime.gov.al/media/585c244bf2d99.pdf>

- Vendimi i Këshillit të Ministrave nr. 292, datë 2.5.2012 "Për miratimin e strategjisë së kalimit nga transmetimet analoge në transmetimet numerike", http://www.qbz.gov.al/botime/fletore_zyrtare/2012/PDF-2012/62-2012.pdf
- Kreu i Delegacionit të BE-së, Romana Vlahutin, i drejtohet kreut të Kuvendit të Shqipërisë më 19.06.2015
- Përfaqësuesja e Misionit të OSBE për Lirinë e Medias, Dunja Mijatovic i drejtohet kryetarit të Kuvendit, dt 03.06.2015
- Email i Këshillit të Europës dt 06.05.2015
- Vendimi Nr. 56 datë 27.07.2016, i Gjykatës Kushtetuese, http://www.gjk.gov.al/templates/NEModules/kerkese_list/konsulto.php?id_kerkesa_vendimi=2242&language=Lng1
- Rezolutë e Kuvendit të Shqipërisë, datë 13.04.2017, Mbi Vlerësimin e Aktivitetit të AMA për vitin 2016, <https://www.parlament.al/wp-content/uploads/2017/04/rezoluta-e-AMA-s-dt.-13.4.2017.pdf>
- Vendim i Autoritetit të Konkurrencës Nr. 471, dt. 07.25.2017, http://www.caa.gov.al/uploads/cases/Vendim_471_25072017_i_KK.pdf
- Vendim i AMA Nr. 220, datë 01.12.2017, "Mbi Përcaktimin e Pagesave për Licencë/Autorizim dhe Shërbimet që kryhen nga Autoriteti i Mediave Audiovizive", <http://www.qbz.gov.al/Botime/Akteindividuale/Janar%202017/Fletore%20233/VENDIM%20nr.%20220,%20date%201.12.2017.pdf>